

ÁN LỆ SỐ 74/2025/AL¹

Về việc định tội danh “Trộm cắp tài sản” đối với hành vi chiếm đoạt tài sản của mình đang bị cơ quan có thẩm quyền tạm giữ

Được Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao thông qua vào ngày 24 tháng 12 năm 2025 và được công bố theo Quyết định số 339a/QĐ-CA ngày 25 tháng 12 năm 2025 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao.

Nguồn án lệ:

Bản án hình sự phúc thẩm số 116/2023/HS-PT ngày 31/3/2023 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng về vụ án “Giết người”, “Trộm cắp tài sản” đối với bị cáo Hồ Minh Đ.

Vị trí nội dung án lệ:

Đoạn 3 và 5 phần “Nhận định của Tòa án”.

Khái quát nội dung án lệ:

- Tình huống án lệ:

Cơ quan có thẩm quyền lập biên bản vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông và tạm giữ phương tiện vi phạm của bị cáo để xử lý. Sau đó, bị cáo lén lút vào khu vực tạm giữ phương tiện vi phạm của cơ quan có thẩm quyền, lấy phương tiện của mình mang đi cất giấu.

- Giải pháp pháp lý:

Trường hợp này, bị cáo phải bị truy cứu trách nhiệm hình sự về tội “Trộm cắp tài sản”.

Quy định của pháp luật liên quan đến án lệ:

Khoản 1 Điều 173 Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung các năm 2017, 2024 và 2025).

Từ khóa của án lệ:

“Trộm cắp tài sản”; “Tạm giữ phương tiện tham gia giao thông”; “Lén lút chiếm đoạt phương tiện giao thông đang bị tạm giữ”.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Thực hiện theo kế hoạch về tuần tra kiểm soát đảm bảo tình hình an ninh trật tự và trật tự an toàn giao thông trên địa bàn xã T, huyện H, tỉnh Khánh Hòa. Khoảng 11 giờ ngày 25/6/2022, ông Hoàng Văn Y - Phó Trưởng Công an xã T cùng Tổ công tác tuần tra phát hiện tại đường liên thôn (thuộc thôn M, xã T), có Cao Thị Thanh N là bạn của Hồ Minh Đ (Đ có giấy xác nhận bị khuyết tật nghe,

¹ Án lệ này do Vụ Pháp chế và Quản lý khoa học, Tòa án nhân dân tối cao đề xuất.

nói mức độ nặng) đang điều khiển xe máy hiệu Suzuki Raider (số khung 11ANJV108137, số máy CGA1508220) của Đ không gắn biển kiểm soát, không đội mũ bảo hiểm, không có giấy phép lái xe, nên Tổ công tác tiến hành kiểm tra, lập biên bản vi phạm, tạm giữ phương tiện xe máy trên đưa về kho của UBND xã T để giữ quản lý, xử phạt hành chính.

Khoảng 13 giờ ngày 08/07/2022 Hồ Minh Đ điều khiển xe máy Sirius BKS: 79X1-02891 chở bạn là C đến UBND xã T để xin lại xe, Đ ra dấu hiệu chỉ về hướng UBND xã, C hiểu Đ rủ đi cùng nên lên xe Đ chở. Khi đến trước khu vực UBND xã T, Đ ra dấu hiệu nói C giữ xe và chờ bên ngoài, để Đ vào trụ sở Công an xã nhận lại xe Suzuki Raider. Thấy xe máy Suzuki Raider đang dựng bên trong nhà kho của UBND xã T, không có người trông coi, Đ đến lén lút mở cửa, dắt xe máy ra ngoài, đấu lại dây điện xe, dắt xe ra ngoài nổ máy xe. Đ ra dấu cho C điều khiển xe máy Sirius của mình về nhà C, còn Đ điều khiển xe mang về cất giấu xe tại nhà mình (thôn B, xã K, huyện H). Đến khoảng 15 giờ ngày 09/7/2022, Công an xã T phát hiện phương tiện xe máy Suzuki Raider đang tạm giữ bị mất, nên tổ chức triển khai việc tìm kiếm, xác minh. Đến khoảng 18 giờ cùng ngày, ông Hoàng Văn Y cùng các ông Cao Văn T, Cao Xuân N, Trần Thanh T1, Đào Quang T2 (thuộc Công an xã T) phối hợp với Công an xã K, huyện H đến nhà Hồ Minh Đ kiểm tra thì phát hiện có phương tiện xe máy Suzuki Raider tại đây, nên tiến hành tạm giữ xe máy trên và đưa xe về Công an xã T để giải quyết. Thấy tổ công tác đến nhà mình nên Đ bỏ trốn. Khoảng 19 giờ cùng ngày, khi Tổ công tác rời khỏi nhà Đ thì Đ về nhà lấy 01 con dao dài khoảng 27cm giắt trên бага xe Sirius BKS: 79X1- 02891 rồi điều khiển xe đến nhà Đinh Minh T3 (là bạn trú cùng thôn) lấy thêm 01 cây dao để trên pô xe, đuổi theo ông Hoàng Văn Y. Khi đến trước khu vực nhà ông Bo Bo T4 và chị Bo Bo Thị H (thuộc thôn N, xã T, huyện H), Đ thấy ông Y chạy xe máy Suzuki Raider hướng từ thị trấn H về xã T. Đ điều khiển xe máy quay lại chạy theo hướng cùng chiều rồi vượt bên trái xe của ông Y đang điều khiển, áp sát, dùng tay phải của mình chụp, giật tay trái đang cầm lái xe của ông Y, đồng thời giật cùi chỏ tay phải vào tay trái làm ông Y bị ngã cả xe và người xuống đường. Đ quay xe ngược lại, dừng, xuống xe, cầm dao bằng tay phải, dùng tay trái đè lưng ông Y xuống đường đâm liên tục 04 nhát vào vùng lưng vai phải, vai trái ông Hoàng Văn Y. Chị Bo Bo Thị H đang ở trong nhà, nghe tiếng ngã xe nên đã lấy điện thoại di động soi đèn về phía Đ thì Đ lên xe Sirius bỏ chạy về hướng thị trấn H. Ông Hoàng Văn Y được người dân đưa đi cấp cứu, nhưng đã tử vong trên đường đến Bệnh viện đa khoa huyện H.

Hồ Minh Đ sau khi đâm ông Hoàng Văn Y thì điều khiển xe máy bỏ trốn, khi đi qua cầu treo T (thuộc thị trấn H) thì ném con dao xuống sông, sau đó chạy đến khu vực rẫy mía (thuộc thôn Đ, xã S, huyện H) giấu cây dao rồi đi xe lên khu vực đèo K, huyện H trốn. Đến khoảng 08 giờ ngày 10/7/2022 khi Đ đang trốn tại thôn B, xã K, huyện H thì Cơ quan Cảnh sát điều tra phát hiện bắt giữ.

Tại Bản kết luận giám định pháp y về ADN số 3193-2022/ADN của Trung tâm pháp y Thành phố Hồ Chí Minh, từ các mẫu vật giám định gồm: Mẫu máu của Hoàng Văn Y; 01 đôi dép có đế màu kem, quai dép màu đỏ-kem, trên quai dép có chữ “NIKE” (do Hồ Minh Đ giao nộp); mẫu móng tay, móng chân của Hồ

Minh Đ; 01 áo khoác dài tay màu đen, mặt trong dạng lông màu nâu, phần cổ tay có bo thun (do Hồ Minh Đ giao nộp). Kết luận: ADN của Hoàng Văn Y có hiện diện trong dấu vết trên phần bo thun cổ tay áo trái.

Tại Bản kết luận giám định pháp y về tử thi số 308/TT-TTPY ngày 18/7/2022 của Trung tâm pháp y tỉnh Khánh Hòa, kết luận nguyên nhân tử vong của ông Hoàng Văn Y: Suy hô hấp, suy tuần hoàn, do vết thương xuyên thấu lưng gây thủng phổi, phù hợp tác nhân: Sắc nhọn; hướng sau ra trước, ngoài vào trong, phải qua trái.

Tại Bản kết luận định giá tài sản số 3173/KL-HĐĐGTS ngày 16/8/2022 của Hội đồng định giá tài sản trong tố tụng hình sự tỉnh Khánh Hòa, kết luận: Giá trị của xe Suzuki Raider màu đỏ-đen, số khung 11ANJV108137, số máy CGA1508220, biển kiểm soát: 79D1-539.68 tại thời điểm ngày 08/7/2022 trên địa bàn huyện H là 22.800.000 đồng.

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 129/2022/HSST ngày 07/12/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh Khánh Hòa đã quyết định:

Căn cứ vào điểm d, n khoản 1 Điều 123, khoản 1 Điều 173 Bộ luật Hình sự; điểm b, p, s khoản 1, khoản 2 Điều 51; Điều 55 Bộ luật Hình sự;

- Xử phạt bị cáo Hồ Minh Đ chung thân về tội “Giết người”.
- Xử phạt bị cáo Hồ Minh Đ 09 tháng tù về tội “Trộm cắp tài sản”.

Tổng hợp hình phạt, bị cáo Hồ Minh Đ phải chấp hành là chung thân. Thời hạn chấp hành hình phạt tính từ ngày bắt giam 10/7/2022.

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn quyết định về phân xử lý vật chứng, trách nhiệm dân sự, án phí và quyền kháng cáo theo quy định pháp luật.

Ngày 20/12/2022, ông Hoàng Văn T là người đại diện theo uỷ quyền của những người đại diện hợp pháp của bị hại là bà Luân Thị H1 và bà Nguyễn Thị H2 có đơn kháng cáo đề nghị áp dụng hình phạt tử hình đối với bị cáo và đề nghị làm rõ những người đồng phạm khác, xem xét về hành vi che giấu, không tố giác tội phạm.

Tại phiên tòa phúc thẩm, người kháng cáo giữ nguyên kháng cáo.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng cáo và giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Lời bào chữa của luật sư đề nghị không chấp nhận kháng cáo của người kháng cáo và giữ nguyên bản án sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Trên cơ sở nội dung vụ án; căn cứ vào các tài liệu trong hồ sơ vụ án đã được thẩm tra tại phiên tòa, căn cứ kết quả tranh tụng tại phiên tòa; Hội đồng xét xử nhận định:

[2] Về nội dung:

[3] Tại phiên tòa phúc thẩm, bị cáo đã khai nhận hành vi mà bị cáo đã thực hiện đúng như bản án sơ thẩm đã nêu. Lời khai của bị cáo phù hợp với lời khai

của người làm chứng và các tài liệu, chứng cứ khác có trong hồ sơ vụ án, đã có đủ cơ sở để kết luận: Khoảng 13 giờ ngày 08/07/2022, lợi dụng lúc không có người trông coi tại khu vực nhà kho của UBND xã T, Hồ Minh Đ lén lút vào trộm cắp xe máy hiệu Suzuki Raider (số khung 11ANJV108137, số máy CGA1508220) không gắn biển kiểm soát trị giá 22.800.000 đồng đang bị Công an xã T, huyện H, tỉnh Khánh Hòa tạm giữ hành chính mang về cất giấu tại nhà mình (thôn B, xã K, huyện H).

[4] Đến khoảng 19 giờ ngày 09/7/2022, sau khi ông Hoàng Văn Y, Phó trưởng Công an xã T phối hợp với Công an xã K, huyện H làm việc tại nhà Hồ Minh Đ và thu giữ phương tiện xe máy hiệu Suzuki Raider đưa về trụ sở Công an xã T. Hồ Minh Đ điều khiển xe máy đuổi theo ông Hoàng Văn Y, khi đến trước khu vực nhà ông Bo Bo T4 và chị Bo Bo Thị H, thuộc thôn N, xã T, huyện H, Đ điều khiển xe áp sát dùng tay gạt tay lái làm ông Hoàng Văn Y té ngã, Đ xuống xe, cầm dao đâm liên tiếp nhiều nhát vào vùng lưng vai phải, vai trái làm xuyên thấu lưng gây thủng phổi của ông Hoàng Văn Y. Hậu quả làm ông Hoàng Văn Y chết do suy hô hấp, suy tuần hoàn.

[5] Như vậy bị cáo lợi dụng lúc không có người trông coi đã lén lút vào trộm cắp xe máy hiệu Suzuki Raider đang bị Công an xã T, huyện H, tỉnh Khánh Hòa tạm giữ hành chính mang về cất giấu tại nhà mình. Nên Toà án cấp sơ thẩm xác định bị cáo phạm tội “Trộm cắp tài sản” theo khoản 1 Điều 173 Bộ luật Hình sự là có căn cứ, đúng pháp luật.

[6] Bị cáo nhận thức được ông Y là cán bộ công an xã T đang thực hiện chức năng, nhiệm vụ được phân công là thu hồi xe máy của cáo (là phương tiện vi phạm giao thông) để xử lý vi phạm theo quy định pháp luật. Nhưng bị cáo đã cố ý dùng dao đâm liên tiếp nhiều nhát vào vùng lưng, vai của bị hại dẫn đến ông Y bị tử vong. Do đó, Toà án nhân dân tỉnh Khánh Hòa xét xử bị cáo Hồ Minh Đ về tội “Giết người” quy định tại điểm d, n khoản 1 Điều 123 Bộ luật Hình sự là có căn cứ, đúng người, đúng tội.

[7] Xét kháng cáo của đại diện hợp pháp của bị hại, Hội đồng xét xử thấy:

[8] Về hình phạt đối với bị cáo: Hành vi phạm tội của bị cáo Hồ Minh Đ là đặc biệt nghiêm trọng, đã tước đi tính mạng của người đang thực hiện công vụ, gây đau thương, mất mát cho gia đình nạn nhân, đồng thời xâm phạm quyền quản lý tài sản của cơ quan có thẩm quyền nên cần áp dụng một hình phạt thật nghiêm khắc đối với bị cáo mới có tác dụng trong đấu tranh phòng chống tội phạm. Người kháng cáo cho rằng bị cáo không bị khuyết tật nặng và khi trộm cắp xe và bị thu giữ thì đã giết ông Y là có động cơ đê hèn nên đề nghị áp dụng hình phạt tử hình đối với bị cáo. Xét thấy qua các tài liệu và thực tế thì bị cáo bị khuyết tật nghe, nói mức độ nặng, bị cáo thực hiện hai hành vi phạm tội tuy nhiên chưa đủ cơ sở coi là có tính chất đê hèn. Trong quá trình điều tra và tại phiên tòa, bị cáo đã thành khẩn khai báo, ăn năn hối cải. Cha, mẹ bị cáo đã bồi thường cho đại diện bị hại 150.000.000 đồng nên được áp dụng các tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự theo quy định tại điểm p, s khoản 1, khoản 2 Điều 51 Bộ luật Hình sự. Do đó, Toà án cấp sơ thẩm xử phạt cáo Hồ Minh Đ chung thân về tội “Giết người”, 09 tháng

tù về tội “Trộm cắp tài sản” là đảm bảo tính nghiêm khắc và phù hợp, đúng quy định của pháp luật. Do đó kháng cáo của đại diện hợp pháp của bị hại đề nghị tăng hình phạt lên tử hình đối với bị cáo là không có cơ sở chấp nhận.

[9] Về yêu cầu xem xét đối với người đồng phạm khác và hành vi che giấu, không tố giác tội phạm: Theo tài liệu chứng cứ trong quá trình điều tra và tại các phiên tòa, có căn cứ xác định chỉ một mình bị cáo thực hiện hành vi phạm tội, không bàn bạc hoặc nhờ người khác giúp sức khi phạm tội nên không có cơ sở xác định có đồng phạm khác cùng thực hiện tội phạm với bị cáo. Sau khi phạm tội, sáng hôm sau bị cáo đã bị bắt giữ, những người biết bị cáo thực hiện hành vi phạm tội đã liên lạc, yêu cầu bị cáo ra đầu thú và tự nộp lại các vật chứng liên quan, cũng không có cơ sở xác định có hành vi che giấu hay không tố giác tội phạm. Tại phiên tòa hôm nay, đại diện hợp pháp của bị hại kháng cáo nhưng không xuất trình tài liệu chứng cứ gì mới chứng minh cho yêu cầu của mình nên không có cơ sở chấp nhận nội dung kháng cáo này.

[10] Về án phí phúc thẩm hình sự: Đại diện hợp pháp của bị hại không phải chịu án phí hình sự phúc thẩm.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ điểm a khoản 1 Điều 355, Điều 356 Bộ luật Tố tụng hình sự; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về án phí, lệ phí Tòa án.

1. Không chấp nhận kháng cáo của đại diện hợp pháp của bị hại, giữ nguyên Bản án hình sự sơ thẩm số 129/2022/HSST ngày 07/12/2022 của Tòa án nhân dân tỉnh Khánh Hòa.

Căn cứ vào điểm d, n khoản 1 Điều 123, khoản 1 Điều 173 Bộ luật Hình sự; điểm b, p, s khoản 1, khoản 2 Điều 51; Điều 55 Bộ luật Hình sự;

- Xử phạt cáo Hồ Minh Đ chung thân về tội “Giết người”.

- Xử phạt cáo Hồ Minh Đ 09 tháng tù về tội “Trộm cắp tài sản”.

Tổng hợp hình phạt, bị cáo Hồ Minh Đ phải chấp hành là chung thân. Thời hạn chấp hành hình phạt tính từ ngày bắt giam 10/7/2022.

2. Về án phí: Đại diện hợp pháp của bị hại không phải chịu án phí hình sự phúc thẩm.

3. Các phần quyết định khác còn lại của bản án sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị đã có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

NỘI DUNG ÁN LỆ

“[3] Tại phiên tòa phúc thẩm, bị cáo đã khai nhận hành vi mà bị cáo đã thực hiện đúng như bản án sơ thẩm đã nêu. Lời khai của bị cáo phù hợp với lời khai của người làm chứng và các tài liệu, chứng cứ khác có trong hồ sơ vụ án, đã

có đủ cơ sở để kết luận: Khoảng 13 giờ ngày 08/07/2022, lợi dụng lúc không có người trông coi tại khu vực nhà kho của UBND xã T, Hồ Minh Đ lén lút vào trộm cắp xe máy hiệu Suzuki Raider (số khung 11ANJV108137, số máy CGA1508220) không gắn biển kiểm soát trị giá 22.800.000 đồng đang bị Công an xã T, huyện H, tỉnh Khánh Hòa tạm giữ hành chính mang về cất giấu tại nhà mình (thôn B, xã K, huyện H).”.

“[5] Như vậy bị cáo lợi dụng lúc không có người trông coi đã lén lút vào trộm cắp xe máy hiệu Suzuki Raider đang bị Công an xã T, huyện H, tỉnh Khánh Hòa tạm giữ hành chính mang về cất giấu tại nhà mình. Nên Tòa án cấp sơ thẩm xác định bị cáo phạm tội “Trộm cắp tài sản” theo khoản 1 Điều 173 Bộ luật Hình sự là có căn cứ, đúng pháp luật.”.